

SAIRAALAOPETUKSEN KEHITTÄMISTOIMINTA 2005-2013

SAIREKE – hanke 2005-2009

- Rahoitus OPM-> OPH -> sairaalaopetus

SAIRAALAOPETUKSEN LAATUKRITEERIT 2010-2011

- Rahoitus OKM-> sairaalaopetus

SAIRAALAOPETUS LAADUKKAAN OPINPOLUN TUKENA – hanke 2011-2013

- Rahoitus OKM-> sairaalaopetus

Hankkeiden hallinnointi

2005-2008 Opetushallitus

2009-2013 Jyväskylän kaupunki

Hankeohjaus: ohjausryhmä

Hankkeiden koordinointi Pirjo Tilus/Jyväskylä

SAIREKE –HANKE 2005-2010 (OPH)

TAVOITTEET

- 1.Sairaalaopetuksen käytänteiden yhtenäistäminen
- 2.Nivelvaiheiden ja tukitoimien mallintaminen
- 3.Osaamiskeskustoiminnan parantaminen

LAATUKRITEERI –HANKE 2010-2011 (OKM)

TAVOITTEET

- 1.Laatukriteerien luominen ja jalkauttaminen
- 2.Opetusyksiköiden sisäinen kehittäminen ja valmiuksien parantaminen
- 3.Tunnuslukujen kerääminen sairaalaopetuksen yksikkökohtaista ja seutukunnallista sekä kansallista kehittämistä ja arviointia varten

SAIRAALAOPETUKSEN LAATUKRITEERIT

Soveltuvat

- opetuksen, kasvatuksen ja kolmiportaisen tuen toteuttamiseen
- oppimisen sekä pedagogisen kuntoutuksen edellytysten parantamiseen kaikessa perusopetuksessa

Toimii työvälineenä toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa

SAIRAALAOPETUS LAADUKKAAN OPINPOLUN TUKENA 2011-2013 (OKM)

TAVOITE

Sairaalaopetusyksiköiden kunnallinen ja seutukunnallinen osaamiskeskustoiminnan kehittäminen osana ja osaksi oppimisen ja koulunkäynnin tuen palvelujärjestelmää

SAIRAALAOPETUS LAADUKKAAN OPINPOLUN TUKENA 2011-2013 (OKM)

- ◆ Osaamiskeskustoimintaa tehostetaan ja laajennetaan osaksi alueellista ja kunnallista oppimisen ja koulunkäynnin tuen palvelujärjestelmää siten, että alueen muun perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimilla tavoitetaan oppilaat, joiden voimavarat oppimiseen ja opintojen jatkamiseen ovat eri syistä heikentyneet

SAIRAALAOPETUS LAADUKKAAN OPINPOLUN TUKENA 2011-2013 (OKM)

- Tuen tarvitsijat löydetään ajoissa esi- ja perusopetuksen aikana ja nivelvaiheissa, auttaa oppilaiden omia kouluja käynnistämään tarkoituksenmukainen ja tuloksellinen tuki sekä ulottaa tukitoimet 2.asteelle

Osatavoitteet 1

- Ohjaus- ja konsultaatiokäytänteitä ja moniammatillisia työtapoja mallintamalla vahvistaa sairaalaopetusyksiköiden oppilaaksiottoalueiden koulujen ja opettajien osaamista ja valmiutta käynnistää kolmiportainen tuki riittävän varhain ja varmistaa siirtymien nivelvaiheet 'saattaen vaihdettava' -periaatteella

Mitä ?

Oppilaaksiottoalueiden koulujen osaamisen vahvistaminen ja opetuksen laadun sekä yleisen, tehostetun ja erityisen tuen tukimuotojen mallintaminen kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla

◆ Sairaalaopetusyksiköiden henkilöstön osaamisen ja työkäytänteiden mallintaminen oppilaaksiottoalueiden kouluille ja opettajille ohjaus- ja konsultaatiopalvelujen, työnohjauksen ja täydennyskoulutuksen avulla

Miten ?

- ◆ Sairaalaopetusyksiköiden henkilöstön erityisosaaminen ja sairaalaopetukselle laaditut laatukriteerit toimivat työvälineinä ja käsikirjana koulujen toimintakulttuurien ja tukitoimikäytänteiden yhtenäistämiseksi ja tukitoimien laadun parantamiseksi
- ◆ Oppilaan oppimista ja tervettä kasvua tuetaan lisätyn ohjauksen ja tutor-toiminnan avulla
- ◆ Huoltajien mahdollisuuksia tukea lasten ja nuorten koululaiseksi kasvua tuetaan
- ◆ Sairaalaopetusyksikön opettajat ja ohjaajat sekä erikoissairaanhoidon työntekijät mallintavat käytänteitä ja ohjaavat oppilaan omaa koulua oppilaskohtaisen ohjaustyön jatkamisessa

Kohti konkretiaa: (Työseminaari 27.8. Ryhmä 1) Miten tuetaan osaamista, mallinnetaan käytänteitä ja moniammatillisia yhteistyötä?

Mitä on jo nyt?

- sairaalakoulun oppilaan sairaalaopettaja konsultoi oppilaan omaa koulua
- konsultoiva erityisluokanopettaja käy ohjauksen ohjauksella myös ei sairaalakoulussa opiskelevien oppilaiden osalta
- konkreettisia mallipaketteja: työrauha kaikille, AVEKKI, ART, MAPA PART, AHHA,; ehdotus: seminaaripäivä: tuotemessut; valtion erityiskoulujen konsultaatiokoulutus sairaalaopetusväelle
- Saireketuotteiden tarjoaminen, esim. laatukriteerit, nivelvaiheoppaat, koulu haastavan nuoren kesyttäjänä (ks. Laatukriteerit – tuoteluettelo)
- yhteiset koulutustilaisuudet hoidon kanssa; mitä koulu odottaa hoidolta/hoito koululta
- Sairaalaopetus on koordinoi koulutustilaisuuksia moniammatillisesti ja monialaisesti

RYHMÄ 1 JATKUU.....

- Mukaan jo olevilla tuotteilla koulutus-, messu ym. tapahtumiin, SAIREKE-standy
- Sairaalaopetuksen sijaispankki ohjauskäyntejä varten
- resurssiopettaja sijaistaa ohjauskäynnillä olevaa (miten tämä pienessä yksikössä? -> kunnan erityisen tuen järjestelyt)
- Muutoksia omassa ammattielämässä voidakseen ohjata muita, esim. työkierto ; osataan rohkaista muutokseen
- Varjostus –kulttuuri:
- sairaalakoulussa käydään seuraamassa ja osallistutaan arkeen
- systemaattinen henkilöstön kehittäminen/kouluttaminen

Osatavoite 2

- Ulotetaan osaamiskeskustoiminta osaksi oppilaaksiottoalueilla toimivien lastensuojelulaitosten lasten ja nuorten oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimia yhteistyössä oppilaan oman koulun, sosiaalitoimen ja terveystoimen henkilöstön kanssa

Miten?

Lastensuojelulaitoksissa asuvien lasten ja nuorten tukitoimien ja oppimista sekä koulunkäyntiä tukevien käytänteiden yhtenäistäminen, laadun parantaminen ja pedagogisen kuntoutuksen mallien kehittäminen

◆ Koulu- ja pienryhmäkotien oppilaiden oppimisen ohjaamisesta vastaaville toimijoille ja oppilaan omille kouluille järjestetään opetuksen laadukkuutta, tasalaatuisuutta ja pedagogista kuntoutusta sekä oppilaan integroitumista omaan kouluun edistävää täydennyskoulutusta

◆ Syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden oppimisen ja kasvatuksen tukemiseksi otetaan käyttöön tehostettu ja selkeästi vastuutettu toiminta- ja seurantajärjestelmä

◆ Sosiaali-, terveys- ja opetustoimen yhteistyötä selkeytetään ja vastuutetaan

Kohti konkretiaa (Ryhmä 2 27.8.):Miten tavoitetaan lastensuojelulaitosten oppilaat?

- Säännölliset tapaamiset
- Yhteistyö
- Nimetään kouluvastaava sosiaalipuolelta ja sairaalakoulusta
- Vrt. Diakonissalaitoksen räätälöity koukunkäyntimalli tilanteisiin, joissa ei koululaisen taitoja
- Vrt. Tikkamäki/Messi

Osatavoite 3

- käynnistää tehokas 'etsivä oppilastyö' oppilaaksiottoalueiden kouluissa jokaisen avuntarvitsijan saamiseksi tukitoimien ja tehokkaan sidosryhmäyhteistyön piiriin

Miten?

Etsivän oppilastyön käynnistäminen

- ◆ Sairaalaopetusyksikkö toteuttaa alueensa kouluilla ohjauskäynnit, joiden tarkoituksena on kartoittaa apua ja tukea tarvitsevat oppilaat ja heidän tarvitsemansa tukitoimet sekä käynnistää tarvittava tuki
- ◆ Tukitoimien toteutumista seurataan ja tulokset mallinnetaan muille kouluille
- ◆ Alueen kunnallisten erityiskoulujen toimimista yhteistyökumppaneina tuetaan
- ◆ Suurten paikkakuntien osalta 'etsivä oppilastyö' toteutetaan koulun oman tehostetun ja erityisen tuen sekä oppilashuollon avulla
- ◆ Sairaalaopetuksen rooli rajautuu täydennyskoulutuksen antamiseen ja käytänteiden mallintamiseen, sidosryhmäyhteistyön tehostamiseen sekä seuranta- ja raportointivastuuseen

Kohti konkretiaa (Ryhmä 3 27.8.): MITEN KÄYNNISTETÄÄN ETSIVÄ OPPILASTYÖ KOULUN JA SAIRAAOPETUKSEN YHTEISVOIMIN ?

- OTE-opettaja Helsingissä (7 – 9 luokilla); op. tilapäinen erityisjärjestely
- konsultaatiotoimintaa yhdessä avohoidon intensiiviyksikön kanssa, jossa lastenpsykiatri, psykologi ja sairaanhoitajia
- Kouvolassa psyykkari
- Rovaniemellä 1. kunnan viranomaisverkoston konsultaatiopyyntö sairaalakoululle 2. nuorisopsykiatrian sisäinen konsultaatiopyyntö sairaalakoululle 3. yhteistyö Nuorten ystävien kanssa sekä yhteistyö Etsivän nuorisotyön kanssa
- Kuopiossa välimaaston työryhmä erikoissairaanhoidossa (lasten puolella vastaava)

Ryhmä 3 jatkuu.....

- kotikäynti
- kouluun hakeminen kotoa
- ryhmä konsultoi myös kouluja yhdessä sairaalaopettajan kanssa
- lisäksi Alavan koulun konsultoiva erityisopettajaverkostoyhteistyö
- konsultoiva opettaja pyydettäessä koulukäynneillä
- Hämeenlinnassa nuorisotyöntekijä koululla

Villakoiran ydin

- ◆ Olennaista on tunnistaa ja kiinnittää huomio niihin seikkoihin, jotka merkittävästi edistävät tukea tarvitsevien oppilaiden
  - A) löytämistä
  - B) tukitoimien toteutumista
  - C) laatukriteereiden jalkautumista
  - D) perustehtävän toteutumista
  - F) hyvinvoinnin kumuloitumista

Villakoiran ytimen etsintä

Paasitorni 25.-26.9.2012

- Miten tavoitteisiin päästään?
- Avaamalla työtapoja ja niiden perusteita
- Kuulemalla, kuuntelemalla, miettimällä
- Tekemällä valintoja!

Johtajuuskoulutus käynnistyy...

Airut –koulutus 2 tulossa...

Sairaalaopetuksen tulevaisuuden haasteet

(Ryhmä 4 27.8.2012)

- Kokonaistyöaika: missä mennään vai mennäänkö missään?
- Oppilaiden vaikeahoitaisuuden isot muutokset
- > somatiikan vähennys
- > vaikeat psykiatriset ongelmat
- Kenelle sairaalaopetusta?
- > hallinnolliset muutokset
- > fyysiset puitteet
- > lainsäädännön tason muutokset?

Sairaalaopetuksen tulevaisuuden haasteet 2

- Rahoituskysymykset
- toiminta positiivisella tavalla näkyväksi
- Hoidon ja koulun ikiaikaiset kysymykset tiedonsiirrosta
- Yhdenmukainen oppilasarviointi (sairaalaopetuksen sisällä ja valtakunnallisesti (itsestään selvyyskö?))
- Sairaalaopetus – vaativintako?
- yhteistyö koulujen kanssa -> ei ole omia oppilaita
- Sairaalaopetus osaamiskeskuksena -> ainoa kehittämisen suunta?

Mitä seuraavaksi?

- Alue- ja osahanketyö porskuttaa vauhdilla!
- Hankesivut päivittyy
- Tunnuslukuista valmistuu kooste
- Airut 2 alkaa 8.11.
- Sairaalaopetuksen päivät 23.-24.11.
- Hankeseminaari 2013 vko 7
- Johtamisen koulutus 2pv tammikuu 2013,
2pv huhtikuu vko 16 (+hankkeen seuranta)

Virkeätä syksyä!